

Polityka ochrony dziecka w Placówce Wsparcia Dziennego w Lipinkach

Preambuła

Zgodnie z Ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r., poz. 1606) w każdym podmiocie pracującym z dziećmi od 15 lutego 2024 r. powinny zostać wdrożone standardy ochrony małoletnich (dalej zwane także: standardami ochrony dzieci). To zbiór zasad, które stawiają ochronę dziecka (czyli osoby poniżej 18. roku życia) w centrum działań i wartości instytucji. Zasady te pomagają tworzyć bezpieczne, wolne od przemocy i przyjazne środowisko we wszystkich podmiotach działających na rzecz dzieci. Skuteczne wprowadzenie standardów ochrony dzieci sprawia, że każdy pracownik wie, jak reagować, gdy dziecku może dzieć się krzywda, bo zna obowiązujące przepisy prawa i przyjęte w instytucji procedury postępowania. Aby prawidłowo rozpoznać sytuację, w której zagrożone jest dobro dziecka, potrzebna jest wiedza na temat tego, czym jest krzywdzenie dzieci i jakie mogą być jego symptomy oraz konsekwencje.

Placówka wsparcia dziennego realizując opiekę nad uczniami jest podmiotem pracującym z dziećmi, w związku z tym jest zobowiązana wprowadzić standardy ochrony małoletnich uczęszczających do placówki. Podmiot prowadzi opiekę przez czas kilku godzin w głównej mierze po zakończeniu lekcji. Opieka w placówce jest bezpłatna i dobrowolna, a oferta kierowana jest przede wszystkim do rodzin borykających się z trudnościami wychowawczo-opiekuńczymi, które wychowują dzieci w wieku szkolnym. W placówkach wsparcia dziennego dzieci mogą otrzymać posiłek, pomoc w odrabianiu lekcji, uczestniczyć w zajęciach dodatkowych, kompensacyjnych i innych form aktywnego spędzania czasu. Naczelną zasadą obowiązującą wszystkich pracowników Placówki Wsparcia Dziennego w Lipinkach jest podejmowanie działań mających na celu dobro dziecka, ochronę jego godności i poszanowanie jego praw. Każdy opiekun traktuje dziecko z szacunkiem i uwzględnia jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przez opiekuna wobec dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie. Wszyscy opiekunowie zobowiązani są działać w ramach obowiązującego prawa, swoich kompetencji oraz przestrzegać zarządzeń i procedur określonych w niniejszym dokumencie.

Rozdział I

Objaśnienie terminów

PWD – Placówka Wsparcia Dziennego w Lipinkach;

opiekun – osoba zatrudniona w Placówce Wsparcia Dziennego w Lipinkach;

uczeń – małoletni uczęszczający do Placówki Wsparcia Dziennego w Lipinkach;

opiekun dziecka - osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, w szczególności jego przedstawiciel ustawowy (rodzic, opiekun prawny) lub inna osoba uprawniona do reprezentacji na podstawie przepisów szczególnych lub orzeczenia sądu (w tym rodzina zastępcza);

przemoc fizyczna - jest to celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne wynikłe z szarpania, kopania, ciągnięcia za włosy, bicie ręką lub pasem oraz rzucania w dziecko przedmiotami;

przemoc emocjonalna - To przewlekła, nie fizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem a opiekunem wynika przede wszystkim z powtarzającego się poniżania, upokarzania

i ośmieszania dziecka, wciąganie dziecka w konflikt osób dorosłych, manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, uwagi i miłości, stawianie dziecku wymagań i oczekiwań, którym nie jest ono w stanie sprostać;

przemoc seksualna - to angażowanie dziecka w aktywność seksualną przez osobę dorosłą w szczególności opiekuna, krewnego, przyjaciela rodziny lub osoby nieznaną.

Wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym (np. dotykanie dziecka, współżycie z dzieckiem) oraz zachowania bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie dziecku materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm);

zaniedbywanie - to niezaspokajanie elementarnych potrzeb dziecka i/lub nierespektowanie jego podstawowych praw przez rodziców, opiekunów lub inne osoby zobowiązane do opieki, wychowania i ochrony dziecka. Przede wszystkim niezaspokajanie potrzeb emocjonalnych dziecka przez opiekuna, niezapewnienie podstawowej i specjalistycznej opieki medycznej, bezpieczeństwa, brak dozoru nad wypełnianiem obowiązku szkolnego;

przemoc ekonomiczna – Jest to jedna z form zaniedbania. Przemoc ekonomiczna to niezapewnianie odpowiednich warunków do rozwoju dziecka, m.in. odpowiedniego

odżywiania, ubrania, potrzeb edukacyjnych czy bezpiecznego schronienia, w ramach środków dostępnych rodzicom lub opiekunom.

osoba odpowiedzialna za Standardy Ochrony Małoletnich – osoba wyznaczona przez szkołę do której uczęszcza uczeń. Osobą odpowiedzialną za standard ochrony małoletnich w PWD jest kierownik placówki. Osoba ta pełni rolę sprawującego nadzór nad realizacją niniejszych Standardów i za podjęte działania w ramach przeciwdziałaniu przemocy;

zespół interwencyjny – zespół powołany przez dyrektora szkoły do której uczęszcza uczeń wobec, którego wystąpiło podejrzenie stosowania przemocy lub ujawniona stosowanie przemocy. W skład zespołu wchodzi: osoby odpowiedzialne za Politykę Ochrony Dzieci, pedagog szkolny, nauczyciele z klasy dziecka, wychowawca, pracownicy mający wiedzę o krzywdzeniu dziecka.

Rozdział II

Rozpoznanie przemocy

1. Zachowania dziecka, które mogą być sygnałem, że dziecko jest krzywdzone:
 - a) wyraźna zmiana w zachowaniu dziecka – wycofanie, zubożenie lub nadmierne pobudzenie, problemy w regulacji emocji, które trudno wyjaśnić stanem zdrowia czy okolicznościami;
 - b) zachowanie się w sposób nieadekwatny do wieku, jest zbyt infantylne lub nadmiernie dojrzałe. Wyraźnie odmienne zachowanie dziecka w obecności rodzica/opiekuna oraz towarzystwie pozostałych osób;
 - c) dziecko boi się rodzica/opiekuna;
 - d) dziecko przejawia strach przed określonymi osobami, sytuacjami, miejscami i nasilony niepokój lub silny, niemożliwy do ukojenia płacz;
 - e) zaburzenia jedzenia, odmowa jedzenia lub nadmierne objadanie się, wymioty;
 - f) dziwne lub nieadekwatne do wieku zainteresowanie seksem (np. dziecko jest nadmiernie rozbudzone, dużo mówi o seksie, używa zbyt dorosłego lub wulgarnego słownictwa, wykazuje znajomość szczegółów związanych z aktywnością seksualną);
 - g) niechęć do przebierania się w towarzystwie innych.

2. Zachowania rodzica/opiekuna które mogą świadczyć o stosowaniu przemocy:

- a) ignorowanie urazów fizycznych u dziecka lub przedstawianie przyczyny powstania urazu niespójnie z objawem. Wykazywanie lub brak (lub nadmiar) zainteresowania stanem zdrowia dziecka;
- b) brak reakcji na płacz, ból dziecka, nie okazywanie emocji podczas opowiadania o dziecku;
- c) Jest emocjonalnie niedostępny, nie reaguje na obecność dziecka. Ma negatywne lub wrogie nastawienie do dziecka, odrzuca je lub obwinia za przemoc;
- d) stosowanie groźby, surowej dyscypliny, w tym kary fizycznej;
- e) wykorzystywanie dziecka do zaspokajania potrzeb osoby dorosłej (np. poprzez angażowanie w spory między opiekunami lub stawianie w roli opiekuna i powiernika osoby dorosłej);
- f) nie zapewnienie odpowiedniej socjalizacji dziecka (np. angażowanie dziecka w działania niezgodne z prawem, nie dostarczanie odpowiedniej stymulacji lub edukacji);
- g) przekraczanie dopuszczalnych granic w kontakcie fizycznym, np. podczas zabawy z dzieckiem;
- h) nadużywanie alkoholu i środków psychoaktywnych oraz stosowanie przemocy wobec innych członków rodziny.

Rozdział III

Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia dziecka

1. W przypadku uzyskania informacji lub zauważenia przez opiekuna PWD, że dziecko jest krzywdzone, opiekun ma obowiązek zgłosić ten fakt kierownikowi lub osobie odpowiedzialnej za Politykę Ochrony Dzieci w szkole do której uczęszcza dziecko.
2. Kierownik bądź pracownik, który podjął informację o krzywdzeniu dziecka sporządza notatkę ze zdarzenia zgodnie z załącznikiem nr 1 niniejszej polityki.
3. Kierownik PWD przekazuje dyrektorowi szkoły do której uczęszcza dziecko, informacje ze zdarzenia w celu podjęcia kolejnych kroków przez szkołę zgodnie ze szkolnymi

standardami ochrony małoletnich. Dalsze procedury ochrony małoletniego są przekazane na szkołę do której uczęszcza uczeń.

4. Plan pomocy dziecku jest przedstawiany przez dyrektora szkoły lub osoby odpowiedzialne za Politykę Ochrony Dzieci rodzicom/opiekunom z zaleceniem współpracy przy jego realizacji.
5. Dyrektor lub osoba odpowiedzialna za Politykę Ochrony Dzieci informuje opiekunów o obowiązku szkoły zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji (prokuratura, policja lub sąd).
6. Po poinformowaniu rodziców przez dyrektora szkoły (osoby odpowiedzialne za Politykę Ochrony Dzieci) – zgodnie z punktem poprzedzającym – dyrektor szkoły składa zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do prokuratury, policji lub wniosek o wglądu w sytuację rodziny do Sądu Rejonowego, Wydział Rodzinny i Nieletnich.
7. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji wskazanych w punkcie poprzedzającym instytucji.
8. Wszyscy opiekunowie PWD oraz pracownicy szkoły i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

Rozdział IV

Zasady ochrony danych osobowych dziecka

1. Dane osobowe dziecka podlegają ochronie na zasadach określonych w ustawie z dnia 10 maja 2018r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. 2019, poz. 1781).
2. Opiekun PWD oraz pracownik szkoły ma obowiązek zachowania w tajemnicy danych osobowych, które przetwarza oraz zachowanie w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem.
3. Dane osobowe dziecka są udostępnione wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów.
4. Opiekun PWD oraz pracownik szkoły jest uprawniony do przetwarzania danych osobowych dziecka i udostępniania tych danych w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego

ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej powołanego w trybie ustawy z dnia 9 marca 2023r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2023, poz. 535)

Rozdział V

Zasady dostępu dzieci do Internetu

1. Placówka zapewniając uczniom dostęp do Internetu, jest zobowiązana podejmować działania zabezpieczające uczniów przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, w szczególności zainstalować i aktualizować oprogramowanie zabezpieczające.
2. Na terenie placówki dostęp dziecka do Internetu możliwy jest pod nadzorem opiekuna na przeznaczonych do tego komputerach lub urządzeniach mobilnych.
3. Opiekun PWD czuwa nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu przez dzieci podczas zajęć oraz ma obowiązek informowania dzieci o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu.
4. Placówka zapewnia stały dostęp do materiałów edukacyjnych, dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu.
5. Pracownik PWD przynajmniej raz w miesiącu sprawdza, czy na komputerach z dostępem do Internetu nie znajdują się niebezpieczne treści.

Rozdział VI

Monitoring stosowania polityki

1. Kierownik PWD jest odpowiedzialny za monitorowanie realizacji Polityki, za reagowanie na sygnały naruszenia polityki oraz za proponowanie zmian w polityce.
2. Osoba wymieniona powyżej przeprowadza wśród pracowników PWD, raz w roku, ankietę monitorującą poziom realizacji polityki. Wzór ankiety stanowi załącznik nr 2 do niniejszej Polityki.
3. W ankiecie opiekunowie zatrudnieni w PWD mogą proponować zmiany polityki oraz wskazywać naruszenia polityki w placówce.
4. Kierownik, o którym mowa w punkcie 1, dokonuje opracowania wypełnionych przez pracowników PWD ankiet. Sporządza na tej podstawie raport z monitoringu.

5. Kierownik placówki wprowadza do Polityki niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom PWD oraz rodzicom/opiekunom dzieci uczęszczających do PWD, nowe brzmienie Polityki.

Rozdział VII

Kodeks postępowania z dzieckiem

1. Personel PWD:

- a) szanuje godność ucznia, jako osoby: akceptuje go, uznaje jego prawa, rozwija samodzielność myślenia i refleksyjność oraz pozwala mu wyrażać własne poglądy;
 - b) pamięta, że pierwszymi i głównymi wychowawcami dzieci są rodzice lub opiekunowie prawni, szanuje ich prawa oraz wspomaga w procesie wychowania;
 - c) traktuje indywidualnie każde dziecko, starając się rozumieć jego potrzeby i wspomagać jego możliwości poprzez działania pedagogiczne i własną postawę;
 - d) wychowuje ucznia w duchu odpowiedzialności za własne czyny i ponoszenia konsekwencji dokonanych wyborów;
 - e) uczy zasad kultury osobistej oraz wpływa na kształtowanie postaw prorodzinnych ucznia;
 - f) wychowuje swoich uczniów w duchu współdziałania i współżycia w grupie, ucząc jednocześnie poszanowania zasad szlachetnego współzawodnictwa.
2. Stosunek opiekunów do ucznia cechuje: życzliwość, wyrozumiałość i cierpliwość, a jednocześnie stanowczość i konsekwencja w stosowaniu ustalonych kryteriów wymagań.
3. Opiekunów obowiązuje obiektywizm, sprawiedliwość, bezinteresowność i szacunek w traktowaniu i ocenie każdego ucznia bez względu na okoliczności.

Przepisy końcowe

- 1. Polityka wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.
- 2. Ogłoszenie następuje poprzez zamieszczenie polityki w miejscu widocznym dla rodziców lub opiekunów dziecka oraz na stronie internetowej i Biuletynie Informacji Publicznej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, który jest jednostką nadrzędną Placówki Wsparcie Dziennego w Lipinkach.

Załącznik Nr 1

Lipinki, dnia ...

NOTATKA ZE ZDARZENIA

Imię nazwisko dziecka...

Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia)...

Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia...

Wychowawca dziecka (szkolny)....

Dyrektor szkoły do której uczęszcza dziecko...

Opis sytuacji, zdarzenia:

...

...

Czytelny podpis pracownika

MONITORING STANDARDÓW- ANKIETA

1. Czy znasz dokument Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem przez dorosłych?

- a. Tak
- b. Nie

2. Czy zapoznałeś się z treścią tego dokumentu?

- a. Tak
- b. Nie

3. Czy stosujesz w swojej pracy tę politykę?

- a. Tak
- b. Nie

4. Czy w Twoim miejscu pracy według Twojej oceny przestrzegana jest ta polityka?

- a. Tak
- b. Nie

5. Czy zaobserwowałeś naruszenie tej polityki w swoim miejscu pracy?

- a. Tak
- b. Nie

6. Czy masz jakieś uwagi do polityki? Jakiej?

...

7. Jaki punkt/ zagadnienie należałoby do niej włączyć? Dlaczego? Jakiej regulacje proponujesz?

...

8. Czy jakiś punkt /zagadnienie należałoby usunąć? Jaki? Dlaczego?

...

9. Czy jakiś punkt zagadnienie należałoby zmienić? Jaki? Dlaczego? W jaki sposób?

...